

Besluit van de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie van [datum.....], [ETM/TM/nr.....], houdende wijziging van het Nationaal Frequentieplan 2005 in verband met de implementatie van de Strategische Nota mobiele communicatie

De Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie;
Handelende in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad;
Gelet op artikel 3.1 van de Telecommunicatiewet;

Besluit:

Artikel I

De bijlage bij het besluit van de Minister van Economische Zaken van 4 februari 2005, nr. WJZ 5004374, houdende vaststelling van het Nationaal Frequentieplan 2005¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

In de frequentietabel worden de regels luidende

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
790 MHz	790 MHz	BC	1,2	Omroep. DVB-T. De voor commerciële omroep bestemde DVB-T frequentieruimte wordt tot en met 31 december 2007 voor ten minste 80 % gebruikt voor digitale televisie-omroep, als bedoeld in artikel 1, onder d, Mediawet.	Vergunningverlening bij voorrang aan publieke omroep of, in geval van commerciële omroep, via veiling of vergelijkende toets.
		mob	1,4	Mobiele communicatie, DAV, SRD, laagvermogen audioverbindingen. 5.316. 5.316B.	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag. Geen vergunning vereist voor SRD.
862 MHz	862 MHz				

vervangen door:

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
790 MHz	790 MHz	/mob/	4	Mobiele communicatie, SRD, laagvermogen audioverbindingen.	Geen vergunning vereist voor SRD.
	791	M(EAM)	1	Mobiele communicatie met uitzondering van de luchtvaart. 5.316. 5.316B.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets.
		/mob/	4	Mobiele communicatie, SRD, laagvermogen audioverbindingen tot en met 31 december 2015.	Geen vergunning vereist voor SRD.
	821	/mob/	4	Mobiele communicatie, SRD, laagvermogen audioverbindingen.	Geen vergunning vereist voor SRD.
	832	M(EAM)	1	Mobiele communicatie met uitzondering van de luchtvaart. 5.316. 5.316B.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets.
		/mob/	4	Mobiele communicatie, SRD, laagvermogen audioverbindingen tot	Geen vergunning vereist voor SRD.

¹ Stcrt. 2005, 30. Laatstelijk gewijzigd bij besluit van [datum] (Stcrt 2011, nr. ...).

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
862 MHz	862 MHz			en met 31 december 2015.	

B

In de frequentietabel worden de regels luidende

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
	614 MHz	BC	1,2	Omroep, TV (analoog en DVB-T). De voor commerciële omroep bestemde DVB-T frequentieruimte wordt tot en met 31 december 2007 voor ten minste 80 % gebruikt voor digitale televisie-omroep, als bedoeld in artikel 1, onder d, Mediawet.	Vergunningverlening voor analoge TV bij voorrang aan publieke omroep. Vergunningverlening voor DVB-T bij voorrang aan publieke omroep of, in geval van commerciële omroep, via veiling of vergelijkende toets.
		/m/	1	Landmobiele communicatie, DAV, reportageverbindingen.	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag.
	622 MHz	BC	1,2	Omroep, TV (analoog en DVB-T). De voor commerciële omroep bestemde DVB-T frequentieruimte wordt tot en met 31 december 2007 voor ten minste 80 % gebruikt voor digitale televisie-omroep, als bedoeld in artikel 1, onder d, Mediawet.	Vergunningverlening voor analoge TV bij voorrang aan publieke omroep. Vergunningverlening voor DVB-T bij voorrang aan publieke omroep of, in geval van commerciële omroep, via veiling of vergelijkende toets.
		/m/	1,4	Landmobiele communicatie, DAV, reportageverbindingen. SRD, laagvermogen audioverbindingen.	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag. Geen vergunning vereist voor SRD.
790 MHz	790 MHz				

vervangen door:

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
	614 MHz	BC	1,2	Omroep, DVB-T.	Vergunningverlening bij voorrang aan publieke omroep of, in geval van commerciële omroep, via veiling of vergelijkende toets.
		/m/	1,4	Landmobiele communicatie, DAV, reportageverbindingen. SRD, laagvermogen audioverbindingen.	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag. Geen vergunning vereist voor SRD.
	622 MHz	BC	1,2	Omroep, DVB-T.	Vergunningverlening bij voorrang aan publieke omroep of, in geval van commerciële omroep, via veiling of vergelijkende toets.
		/m/	1,4	Landmobiele communicatie, DAV. SRD, laagvermogen audioverbindingen.	Vergunningverlening op volgorde van binnenkomst van de aanvraag. Geen vergunning vereist voor SRD.
790 MHz	790 MHz				

C

In de frequentietabel worden de regels luidende

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
1710 MHz	1710 MHz	MOB	1	Mobiele communicatie. 5.149. 5.385.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets. Geen vergunning vereist voor het gebruik van frequentieruimte door GSM basisstations aan boord van luchtvaartuigen boven een hoogte van 3000 meter.
	1782,5 MHz	/mob/	4	Mobiele communicatie, randapparaten duplex met 1877.5 - 1880 MHz (tot 25 februari 2013).	Geen vergunning vereist voor randapparaten.
	1785 MHz				

vervangen door:

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
1710 MHz	1710 MHz	MOB	1	Mobiele communicatie. 5.149. 5.385.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets. Geen vergunning vereist voor het gebruik van frequentieruimte door GSM basisstations aan boord van luchtvaartuigen boven een hoogte van 3000 meter.
	1780 MHz	/mob/	4	Mobiele communicatie, randapparaten duplex met 1875 - 1880 MHz.	Geen vergunning vereist voor randapparaten.
	1785 MHz				

D

In de frequentietabel worden de regels luidende

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
	1805 MHz	MOB	1	Mobiele communicatie.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets. Geen vergunning vereist voor het gebruik van frequentieruimte door GSM basisstations aan boord van luchtvaartuigen boven een hoogte van 3000 meter.
	1877.5 MHz	MOB	1	Mobiele communicatie, GSM (boven een hoogte van 3000 m).	Geen vergunning vereist voor het gebruik aan boord van luchtvaartuigen.
		/mob/	4	Mobiele communicatie, laag vermogen duplex met 1782.5 - 1785 MHz (tot 25 februari 2013).	Onder voorwaarden vergunningvrijheid met meldingsplicht.
	1880 MHz				

vervangen door:

Frequentie-band	Frequentie-band-toewijzing	ITU Radiodienst 'verkort'	Hoofd-categorie	Bestemming	Beleid
	1805 MHz				

	MOB	1	Mobiele communicatie.	Vergunningverlening via veiling of vergelijkende toets. Geen vergunning vereist voor het gebruik van frequentieruimte door GSM basisstations aan boord van luchtvaartuigen boven een hoogte van 3000 meter.
1875	MHz			
	MOB	1	Mobiele communicatie, GSM (boven een hoogte van 3000 m).	Geen vergunning vereist voor het gebruik aan boord van luchtvaartuigen.
	/mob/	4	Mobiele communicatie, laag vermogen duplex met 1780 - 1785 MHz.	Geen vergunning vereist voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen.
1880	MHz			

Artikel II

1. Onderdeel A van dit besluit treedt in werking op een door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie nader te bepalen tijdstip dat gepubliceerd zal worden in de Staatscourant.
2. Onderdeel B van dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin het wordt geplaatst.
3. Onderdelen C en D van dit besluit treden in werking per 25 februari 2013.

Dit besluit wordt met de toelichting in de Staatscourant geplaatst.

De minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen 6 weken na de dag van dagtekening van deze Staatscourant een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de rechtbank Rotterdam, Postbus 50950, 3007 BL, Rotterdam.

Toelichting

I ALGEMEEN

1. Het Nationaal Frequentieplan

Bij besluit van 4 februari 2005 is op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Telecommunicatiewet het Nationaal Frequentieplan 2005, hierna 'NFP', vastgesteld. In het NFP licht de rijksoverheid de systematiek van de ordening van het frequentiespectrum toe, en beschrijft de doelstellingen van het frequentiebeleid en frequentiebeheer.

Het belangrijkste onderdeel van het NFP is de frequentietabel waarin per frequentieband wordt aangegeven voor welk type gebruik deze band bestemd is en volgens welk

verdeelbeleid het gebruik daarvan wordt toegewezen. In feite is het NFP een bestemmingsplan voor het radiospectrum. Op basis van dit plan wordt de vergunningverlening, het gebruik en het beheer van het spectrum uitgevoerd. Het Nationaal Frequentieregister (NFR) geeft nadere informatie omtrent laatstgenoemde zaken.² Dit wijzigingsbesluit betreft twee verschillende onderwerpen die voortkomen uit de Strategische nota mobiele communicatie (Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 24 095, nr. 264). Ten eerste betreft dit het beschikbaar stellen van het digitaal dividend (790 – 862 MHz) aan (aardse) elektronische communicatiediensten, ofwel mobiele communicatiediensten (Artikel I, onderdeel A) en ten tweede uitbreiding van de frequentieruimte voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen die vergunningvrij kan worden gebruikt (de zogenaamde DECT-guardband; Artikel 1, onderdelen C en D). Daarnaast brengen deze wijzigingen een wijziging met zich mee ten aanzien van het medegebruik van omroepspectrum ten behoeve van het maken van programma's en evenementen (Artikel 1, onderdeel B).

Dit besluit wordt voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Op deze wijze is gewaarborgd dat bij de besluitvorming belanghebbenden voldoende gelegenheid krijgen om hun zienswijze kenbaar te maken. Behoudens wanneer een indiener omtrent zijn zienswijze vertrouwelijkheid vraagt, wordt in het definitieve besluit besproken of en zo ja op welke wijze zienswijzen tot aanpassing van het definitieve besluit heeft geleid.

2. Bestemming Digitaal dividend voor mobiele communicatie

In de Strategische nota mobiele communicatie is reeds aangegeven dat het “digitaal dividend” ter beschikking zal worden gesteld aan (aardse) elektronische communicatiediensten, ofwel mobiele communicatiediensten. Deze frequentieruimte is nodig om mobiele breedbanddiensten te faciliteren. Vanwege de beperkte ruimte in de 900 MHz band en de toenemende vraag naar mobiele diensten is er behoefte aan meer lage frequentieruimte dan momenteel beschikbaar is.

Door de omschakeling van analoge naar digitale ethertelevisie komt frequentieruimte vrij in o.a. de UHF-omroepband (470 – 862 MHz); deze vrijkomende ruimte wordt ook wel aangeduid met de term “digitaal dividend”. Besloten is dat het bovendeel van de UHF-omroepband (790 – 862 MHz) wordt vrijgemaakt van omroepzenders en dat deze frequentieruimte wordt bestemd voor mobiele communicatie.

Om deze verandering van de bestemming mogelijk te maken, wordt aan de bestaande vergunninghouders van televisie-omroep (de Publieke Omroep en KPN/Digitenne) alternatieve en vergelijkbare frequentieruimte geboden. Het streven is erop gericht om de band per 1 januari 2013 beschikbaar te stellen.

De beslissing om de 800 MHz band (790 – 862 MHz) beschikbaar te stellen voor elektronische communicatie heeft gevolgen voor medegebruik van deze band ten behoeve van het maken van programma's en evenementen (PMSE: *Programme Making and Special Events*). Het gaat hier om draadloze microfonen en soortgelijke verbindingen (intercomverbindingen, regieverbindingen en “in-ear” monitoring), waarbij het in alle gevallen gaat om draadloze audioverbindingen. Dergelijke apparatuur maakt tot op heden

² Zie het Nationaal Frequentieregister, <http://www.agentschap-telecom.nl/onderwerpen/frequentie-management/Nationaal+Frequentieregister>

gebruik van reëstruimte in de UHF-omroepband. Door de herbestemming van het “digitale dividend” neemt de beschikbare hoeveelheid door omroep ongebruikte frequentieruimte af waarvan PMSE-apparatuur gebruik kan maken.

Dit verlies aan frequentieruimte wordt deels opgevangen door het exclusief beschikbaar stellen van de duplex-gap (tussen de banden voor zenden en ontvangen tbv mobiele communicatie) voor draadloze audioverbindingen. Daarnaast wordt ook gekeken naar de ruimte die voor draadloze audioverbindingen beschikbaar is in het deel van de UHF-omroepband beneden de 790 MHz. Als onderdeel hiervan wordt het gebruik van kanaal 39 (614 – 622 MHz) voor draadloze audioverbindingen mogelijk gemaakt. De ruimte die de kanalen 39, 40 en 41 (614 – 638 MHz) bieden vormen tezamen een alternatief voor het wegvallen van het thans landelijk beschikbare kanaal 63 (806 – 814 MHz). Daarnaast wordt een deel van de band 550-718 MHz beschikbaar gesteld voor vergunningvrij medegebruik door draadloze audioverbindingen. Dit heeft echter geen gevolgen voor het NFP en zal worden uitgewerkt in de Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008.

De voorgestelde oplossing voor PMSE heeft tot gevolg dat in ieder geval een deel van de sector andere apparatuur zal moeten aanschaffen. Om de sector voldoende tijd te geven om zich aan de nieuwe situatie aan te passen wordt, rekening houdend met de afschrijvingstermijn van apparatuur, de PMSE-sector nog tot eind 2015 de gelegenheid gegeven om gebruik te blijven maken van de frequentieruimte die thans wordt gebruikt voor draadloze audioverbindingen in de 790 – 862 MHz band. Alhoewel de vergunningen voor elektronische communicatiedoeleinden, zo mogelijk, al per februari 2013 ingaan, zal deze ruimte niet vanaf het begin van de vergunningstermijn al grootschalig worden gebruikt. De verwachting is dat pas na verloop van tijd de draadloze audioverbindingen hinder zullen gaan ondervinden van gebruik van de band voor elektronische communicatiediensten. Anderzijds zullen de draadloze audioverbindingen niet of nauwelijks storing veroorzaken op elektronische communicatiediensten. Dit maakt een dergelijke uitfasering van draadloze audioverbindingen in deze band mogelijk.

3. Uitbreiding frequentieruimte voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen

In een NFP wijziging van 18 december 2008 is de frequentieband van 1877.5 – 1880 MHz (en de bijbehorende duplexband 1782.5 – 1785 MHz) bestemd voor mobiele communicatie met een laag vermogen. Deze frequentieband betreft het bovenste deel van de GSM1800-band dat tot dan toe ongebruikt was gelaten om als bufferband wederzijdse interferentie tussen DECT en GSM1800-toepassingen te voorkomen. Dit wordt dan ook wel de ‘DECT-guardband’ genoemd. Deze bestemming was mogelijk omdat uit onderzoek is gebleken dat dankzij technologische ontwikkelingen tegenwoordig met een veel smallere bufferband kan worden volstaan, voor zover de bufferruimte wordt gebruikt voor toepassingen met een laag vermogen. Eind 2008 is dan ook besloten om het overgrote deel van de DECT-guardband te bestemmen voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen. Desbetreffende toepassingen mogen, voor zover ze geen storing veroorzaken, vrij worden gebruikt volgens de voorwaarden zoals gesteld in de Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008.

In de voornoemde wijziging van het Nationaal Frequentieplan is aangegeven dat de band tot de afloop van de GSM-vergunningen op 25 februari 2013 voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen kan worden gebruikt. Tevens is aangegeven dat vóór deze datum de bestemming en het bijbehorende uitgiftebeleid voor de gehele GSM1800-band worden heroverwogen, inclusief de DECT-guardband, waarbij rekening zal worden gehouden met de belangen van de huidige gebruikers van laagvermogen mobiele communicatietoepassingen.

Om bij deze afweging ook inzicht te hebben in het gebruik van de band was daarbij een melding bij het Agentschap Telecom verplicht gesteld.

De belangrijkste doelstellingen van het vergunningvrij beschikbaar stellen van frequentieruimte voor laagvermogen mobiele communicatietoepassingen zijn verlaging van toetredingsdrempels in de Nederlandse markt voor mobiele communicatie en een doelmatige allocatie van frequentieruimte. Daarnaast stimuleert dit de ontwikkeling van innovatieve toepassingen. Uit recent onderzoek is gebleken dat deze band in een behoefte voorziet.³ Vergunningvrij gebruik van laagvermogen mobiele communicatietoepassingen leidt inderdaad tot innovatieve niche-toepassingen voor mobiele communicatie, omdat niche-spelers zo eenvoudig toegang tot de markt hebben. Dit vergroot de effectieve concurrentie op de markt voor mobiele communicatie. Er is hierdoor druk ontstaan op de bestaande mobiele operators om met concurrerende proposities te komen en (eerder) met innovatieve diensten te komen. Daarnaast zijn er bedrijven ontstaan die voor specifieke nichemarkten applicaties ontwikkelen op private mobiele netwerken. Er is dan ook besloten om het vergunningvrije gebruik van laagvermogen mobiele communicatietoepassingen na februari 2013 voort te zetten. Om ervoor te zorgen dat vergunningvrij mobiel gebruik ook mee kan met de laatste technologische ontwikkelingen is besloten om het vergunningvrije gebruik uit te breiden tot een kanaal van 2 x 5 MHz.

4. Voorschriften en beperkingen

Om storing te voorkomen en doelmatig gebruik van het frequentiespectrum te bevorderen worden aan het gebruik van frequenties voorschriften en beperkingen verbonden. In de regel worden deze voorschriften en beperkingen in de vergunning bepaald. Echter, indien het gebruik van het frequentiespectrum is vrijgesteld van een vergunning worden in de ‘Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008’ de nadere eisen gesteld. Deze Regeling zal dan ook in lijn met de bovenstaande bestemmingswijzigingen worden aangepast.

II ARTIKELSGEWIJS

Artikel I, onderdeel A

Dit onderdeel betreft de wijziging van de bestemming van de band 790 – 862 MHz. De band van 791 – 821 MHz en 832 – 862 MHz wordt bestemd voor mobiele communicatie. De onderband van 791 – 821 MHz is beschikbaar voor de zendsignalen van de basisstations en de bovenband van 832 – 862 MHz is beschikbaar voor de zendsignalen van de bijbehorende terminals.

De onderste 1 MHz wordt gebruikt als bufferband om storing tussen omroep en elektronische communicatienetwerken te voorkomen. Deze bufferband wordt bestemd voor laagvermogen audiotoeepassingen. Tussen de frequentieruimte van de basisstation en de terminals bevindt zich een duplex-gap van 11 MHz. Deze tussenruimte wordt eveneens bestemd voor laagvermogen audiotoeepassingen.

Artikel I, onderdeel B

Om een optimale benutting van de frequentieruimte in de UHF-omroepband door draadloze audioverbindingen mogelijk te maken wordt het mogelijk gemaakt om kanaal 39

³ Stratix, *Vergunningvrij gebruik voormalige DECT guardband*, Hilversum: november 2010.

vergunningvrij voor draadloze audioverbindingen te gebruiken. Van deze gelegenheid is tevens gebruik gemaakt om de bestemming van de UHF-omroepband aan te passen aan de thans geldende situatie. De band wordt niet meer gebruikt voor analoge TV. Deze passage uit de bestemming is dan ook geschrapt. Daarnaast is een passage uit de bestemming geschrapt die slechts geldig was tot 31 december 2007.

Artikel I, onderdelen C en D

Deze onderdelen hebben betrekking op een continuering en uitbreiding van de zgn. ‘DECT-guardband’. De band van 1877.5 – 1880 MHz die tot 25 februari 2013 beschikbaar is voor mobiele communicatie met een laag vermogen wordt uitgebreid tot een band van 1875 – 1880 MHz en blijvend voor deze bestemming beschikbaar gesteld. De tijdsbepanking in de bestemming wordt dan ook verwijderd en de bandgrens wordt verschoven van 1877.5 naar 1875 MHz (onderdeel D). Deze band is bestemd voor het downlink-verkeer, d.w.z. de signalen die van het basisstation naar het randapparaat gaan.

Desbetreffende toepassingen mogen, voor zover ze geen storing veroorzaken, vrij worden gebruikt volgens de voorwaarden zoals gesteld in bijlage 8A (‘Mobiel elektronisch communicatienetwerk met laagvermogen’) van de Regeling gebruik van frequentieruimte zonder vergunning 2008. Deze regeling zal worden aangepast op deze wijziging.

Voorts wordt de bijbehorende uplink-band blijvend beschikbaar gesteld en uitgebreid. Het betreft hier een uitbreiding van 1782.5 – 1785 MHz tot de band van 1780 – 1785 MHz (onderdeel C). Deze uplink-band is voor het verkeer dat van het randapparaat naar het basisstation gaat. De randapparaten die zijn aangesloten op een (mobiel elektronisch communicatie-)netwerk dat opereert in de hierboven besproken downlink-band dienen van deze uplink-band gebruik te maken.

In eerste instantie was voor het gebruik van de band een melding bij het Agentschap Telecom verplicht gesteld. Dit was nodig omdat het hier een tijdelijke bestemming betrof. De melding heeft het mogelijk gemaakt om bij de heroverweging met betrekking tot voortzetting van deze bestemming ook rekening te kunnen houden met de mate van gebruik van de band. Nu deze heroverweging heeft plaatsgevonden en besloten is deze bestemming definitief te handhaven en uit te breiden is de noodzaak om de meldplicht na februari 2013 te laten bestaan niet meer aanwezig. De meldplicht wordt dan ook geschrapt.

Artikel II

In dit artikel wordt de inwerkingtreding van dit besluit geregeld. Onderdeel A treedt pas in werking na een door de minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in de Staatscourant nader bekend te maken tijdstip. Dit komt voort uit het feit dat de bestemming pas kan worden gewijzigd als de huidige vergunninghouders van televisie-omroep (de Publieke Omroep en KPN/Digitenne) zijn gemigreerd naar alternatieve frequentieruimte.

Om een soepele migratie van draadloze audioverbindingen naar de aangepaste frequentieruimte mogelijk te maken wordt kanaal 39 (614-622 MHz; onderdeel B) nu reeds voor gebruik door draadloze audioverbindingen mogelijk gemaakt.

De Onderdelen C en D treden in werking op het moment dat de bestaande vergunningen voor mobiele communicatie in deze band aflopen, 25 februari 2013.